

एकात्मिक गृहनिर्माण व झोपडपट्टी विकास
कार्यक्रमासाठी तसेच शहरी गरीबांना मुलभूत
सुविधा पुरविणे या कार्यक्रमासाठी शासकीय
जमिनीचा आगाऊ ताबा देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

परिपत्रक क्रमांक : जमीन ०५/२००८/प्र.क्र. ८८/ज-१

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२

दिनांक : १८ जून, २०११.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, गृह निर्माण विभाग, क्रमांक जनेयो २००६/प्र.क्र.४६/गृनिधो-२,
दि.२५ जून, २००७
- २) शासन निर्णय, गृह निर्माण विभाग, क्रमांक जनेयो २००७/प्र.क्र.५२/गृनिधो-२,
दि.२५ जून, २००७
- ३) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र.जमीन १०/२००५/प्र.क्र.३८/ज-१,
दिनांक ७/३/२००६
- ४) शासन परिपत्रक, महसूल व वन विभाग, समक्रमांक दिनांक २२ जुलै, २००८
- ५) शासन परिपत्रक, महसूल व वन विभाग, समक्रमांक दिनांक १९ जानेवारी, २००९

शासन परिपत्रक :-

केंद्र शासनाच्या जवाहरलाल नेहरू नागरी पुनरुत्थान अभियानांतर्गत शहरी भागातील झोपडपट्टीवासियांचे जीवनमान उंचावण्याकरीता **एकात्मिक गृहनिर्माण व झोपडपट्टी विकास कार्यक्रम (IHSDP)** व **शहरी गरीबांकरीता मुलभूत सुविधा पुरविणे (BSUP)** हा उप कार्यक्रम राबविण्याचा निर्णय शासनाने संदर्भ क्रमांक १ व २ येथील शासन निर्णयान्वये घेतला आहे.

२. या योजनांकरीता जिल्हाधिकारी / स्थानिक स्वराज्य संस्था यांनी विनामुल्य व विनाविलंब जमीन उपलब्ध करून द्यावी असे आदेश उक्त संदर्भ क्र.१ व २ येथील गृहनिर्माण विभागाच्या शासन निर्णयान्वये देण्यात आले आहेत. त्यानुसार, निर्बाध्यरित्या वाटपास उपलब्ध असलेली शासकीय जमीन, जमिनीची नेमकी आवश्यकता (Bonafied Area Requirement) विचारात घेऊन किमान क्षेत्राची जमीन वरील प्रयोजनाकरीता संबंधित प्राधिकरणाच्या मागणी नुसार, विहित अटी व शर्तीवर उपलब्ध करून द्यावी. असे आदेश संदर्भ क्र. ३ येथील दि. २२ जुलै, २००८ च्या शासन परिपत्रकान्वये देण्यात आले आहेत.

३. वरील आदेशानुसार सदर कार्यक्रमांकरीता जिल्हाधिकारी यांनी, त्यांना असलेल्या वित्तिय मर्यादेनुसार जमीन मंजूर करावी किंवा वित्तिय मर्यादेपेक्षा जास्त किंमतीची जागादेखील जिल्हाधिकारी मंजूर करू शकतील यासंदर्भात क्षेत्रीय स्तरावरून विचारणा करण्यात येत होती. याबाबत दि.१९.१.२००९ च्या शासन परिपत्रकाद्वारे खुलासा करण्यात आलेला आहे. (BSUP) व (IHSDP) या योजना केंद्र सरकारच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार राबवावयाच्या असल्याने नागरी स्वराज्य संस्थेच्या हद्दीतच राबविणे आवश्यक आहे. तथापि, महानगरपालिकाक्षेत्रातील जमीन मंजूरीचे अधिकार जिल्हाधिकाऱ्यांना नाहीत. त्यामुळे, महानगरपालिकाक्षेत्रात सदर कार्यक्रम राबवितांना जमीन मंजूरीसाठी राज्य शासनाची पूर्व मंजूरी

घेण्यामध्ये कालापव्यय होऊन कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीमध्ये विलंब होऊ नये व केंद्रीय अनुदान व्यपगत होऊ नये याकरिता नगरपालिका क्षेत्राबरोबरच महानगरपालिका क्षेत्रात देखील (BSUP) व (IHSDP) हे कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासकीय जमिनीचा आगावू ताबा देण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना प्रदान करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

४. वरील वस्तुस्थिती विचारात घेऊन शासनाने असा निर्णय घेतला आहे की, एकात्मिक गृहनिर्माण व झोपडपट्टी विकास कार्यक्रम (IHSDP) व शहरी गरीबांकरीता मुलभूत सुविधा पुरविणे (BSUP) या दोन्ही योजनांसाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिका वगळून अन्य महानगरपालिका क्षेत्र व नगरपालिका क्षेत्रातील मोकळ्या शासकीय जमिनीचा किंवा योजनेमध्ये समावेश असलेल्या झोपडपट्ट्यांनी व्याप्त शासकीय जमिनी तसेच अपवादात्मक परिस्थितीत महानगरपालिका / नगरपालिका क्षेत्राबाहेरील निर्बाध्यरित्या वाटपास उपलब्ध असलेल्या शासकीय जमिनीचा आगावू ताबा देण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना प्रदान करण्यात येत आहेत. जिल्हाधिकारी यांनी आगाऊ ताबा देताना सदर कार्यक्रमांसाठी आवश्यक किमान क्षेत्राची (Bonafied Area Requirement) प्रथम निश्चिती करावी. तदनंतर, असे क्षेत्र मोक्याच्या जागा (शासकीय कार्यालये, सार्वजनिक सुविधा, इत्यादी करीता सद्यःस्थितीत व भविष्यकालीन जागेची आवश्यकता विचारात घेऊन) सोडून अन्यत्र उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने तपासणी करण्यात यावी व त्याप्रमाणे आवश्यक क्षेत्राचा आगाऊ ताबा देण्यात यावा. आगाऊ ताबा दिल्यानंतर जिल्हाधिकारी व विभागीय आयुक्त यांनी सदर जमीन मंजूरीची कार्यवाही त्यांना प्रदान असलेल्या वित्तिय मर्यादेनुसार करावी व आवश्यकता भासल्यास विहीत आर्थिक मर्यादेबाहेरील प्रस्ताव योग्य त्या स्वयंस्पष्ट स्पष्टीकरणासह शासनास सादर करावा.

५. हे शासन परिपत्रक वित्त विभाग व गृहनिर्माण विभागाच्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०११०६१८१२५९४७००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सही/-

(राजेंद्र सुर्वे)

सह सचिव

महसूल व वन विभाग

प्रत : विभागीय आयुक्त(सर्व)

जिल्हाधिकारी (सर्व)

प्रधान सचिव, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

मंत्रालयातील सर्व विभाग.

महालेखापाल, मुंबई-१ (लेखापरिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)

महालेखापाल, नागपूर-२ (लेखापरिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)

महसूल व वन विभागातील सर्व सनियत्रण अधिकारी / "ज" समुहातील सर्व कार्यासने

निवडनस्ती ज-१ कार्यासन.